

egy falusi házat vásárolni, amelyet Emlékházzá alakítottunk át. Itt megtekinthető Gábor Áron életútja, valamint szellemi tevékenysége. Ebben a kis emlékházban őrizzük Gábor Áron szellemi örökségét, az 1848-49 forradalom és szabadságharc emlékeit, valamint egy képsoron Magyarország ezeréves történelmének, múltjának több megvalósítását.

A Budapesti Hadtörténeti Múzeum és az Ellenállási Szövetség jóvoltából elkészítették számunkra a Gábor Áron öntötté ágyú hasonmását Mosonmagyaróváron, amelyet nagy ünnepség keretében adtak át. Ezzel az ágyúval szoktunk felvonulni minden március 15-én.

Idővel kicsinek mutatkozott az Emlékház, ismét pályáztunk, és az "Illyés Közalapítvány"-tól elnyert támogatással megkezdtuk az "Ifjúsági Fogadó" építését, ahol 30 olyan gyermeket, cserkészt szándékoztunk pár napra elszállásolni, akiket érdekel történelmi múltunk, és nevezetességeink. Fő célunk: a honismeret és történelmi múltunk felszínén tartása, a Gábor Áron kultusz ápolása. Innen 5 napos csillagtúra segítségével vidékünk nevezetességei is megismerhetők.

A pályázaton elnyert összeg nem volt elég a Fogadó felépítéséhez, de összefogással minden sikerülhet, így ez is sikerült. Segített Hódmezővásárhely Önkormányzata, a Johannita Szeretetszolgálat, a Budapest Külkereskedelmi Iskola Központ, és a nyár folyamán már fogadhattunk gyermekeket.

Munkám elismeréseként 2006 június 14-én, Pünkösöd vasárnapján Csíkszeredában vitézzé avatott a Budapesti Vitézi Rend. Így Bereck egyetlen örmény származású nyugdíjasát avatták vitézzé. Jó érzés volt az elismerés.

Két kiadványunk jelent meg:

1. Templom és iskola
2. Dörögtek a hídfőn a székely harangok

Alapítványunk a jövőben is tartja kapcsolatát mind a külföldi, mind a belföldi partnerekkel, alapítványokkal, iskolákkal, hogy a vakációkban használják ki a honismereti lehetőségeinket.

Khell Ödön
(a "Gábor Áron" Kulturális Alapítvány
kuratóriumának elnöke)

Kedves Júlia, rendesen megkapom a Füzeteket, melyet hálásan köszönök...

Magamról nem sok jót írhatok, sajnos már az ember munkabírása és az ambíciója nagyon kezd lankadni. Még az Alapítvány dolgaival elfoglalom magamat, habár tudásom szeretném átadni a fiatalabb generációnak.

Sajnálom, hogy a nyár folyamán meghiúsult a találkozásunk *Dr. Issekutz Sarolta* elnökasszonnyal, de remélem, hogy a legközelebbi erdélyi túrát majd erre a vidékre tervezik. Zárván soraimat még egyszer köszönöm a küldeményt, jó egészséget kívánva kézcsókkal:

Ödön

Drága Ödön barátunk és küzdőtársunk!

A magam és örménymagyar közösségünk nevében őszinte szívvel gratulálunk vitézzé avatásodhoz, büszkeséggel tölthet el bennünket, hogy közösségünk egyes tagjai ma is példamutatóan dolgoznak, és ezt mások is észreveszik és méltányolják. Cserkész felkiáltással mondom az Alapítványotok eredményeire is gondolva: Ez szép volt, ez szép volt, ez fantasztikusan szép volt!

Ami pedig a fáradságot illeti: le fogjuk küzdeni, nincs más választásunk. Közösségeinknek szüksége van a munkánkra! Tehát jó munkát, és hozzá jó egészséget! Ezt kívánja Neked sokak nevében.

Bálintné Kovács Júlia

1848-49-es forradalom és szabadságharc örménymagyar hőseiről

A szabadságharc idején az akkor már közel két évszázada Erdély földjére települt, és Magyarországon a több száz éves üldöztetés után hazára lelt örménység szívvel-lélekkel, javaival és véráldozat vállalással is

a szabadság ügye, a magyar ügy mellé állt. Érdeemes itt azt is elmondani, hogy *Gábor Áron* az örménymagyar *Zakariás Antal* hámorában öntötte rézágyúit.

Itt és most nem a közismert vértanúkra emlékezünk, hanem kevésbé ismert hősökre, így a szabadságharc első vértanújára, *Novák Tivadarra*, aki egyetlen fia volt Novák Mártonnak, Szamosújvár híres főbírájának és országgyűlési követének.

Egy este a vendéglőben olasz tisztársait igyekezett a szabadságharc ügye mellé állítani, a pincér kihallgatta és megértette a beszélgetést, másnap pedig feljelentette a huszár főhadnagyot Windischgrätznek. Az olasz tisztek, hogy megmentse, azt tanácsolták neki, tagadjon, vagy mondja, hogy részeg volt. "*Hazudni nem akarok, ittás pedig nem voltam*" - válaszolta. 1849 március 14-én agyonlőtték!

Emlékezzünk még a Szentpéteri családra is! *Szentpéteri Ferenc* honvédhadnagy Piskinélt halt hősi halált 1849 február 9-én. Testvére *Imre* honvédszázados, aki Kolozsváron született éppen 158 évvel ezelőtt, 1849 március 11-én adta életét a szabadságért a nagyszebeni csatában. Miklós - ugyancsak honvédszázados - az egyik csatában kapott életveszélyes sebet, és Désen hunyt el 1849 április 29-én. Mikor a három hónap alatt három fiát elvesztett Édesapának segélyt akartak adni, Ő így háritotta azt el: - "*Vagyonomat három fiam képezte. Örvendek, hogy mind a hármát a haza számára nevelhettem és büszkít a tudat, hogy mind a három vérét a hazáért ontotta. Segélyt nem kérek anyagi bajokkal küzdő hazámtól. Nincs ugyan sok vagyonom, de nem szegény az, kit Isten ilyen hazaszerető fiakkal áldott meg.*"

Az apa megható szavaihoz Szongott Kristóf csak ennyit tesz hozzá: "Ilyen minden örmény. Így szeretne minden örmény a magyar hazát. Így cselekedett minden örmény helység 1848-49-ben és lángoló hazaszeretetének adta soha el nem évülő legfényesebb jeleit a 'nagy idők' alatt az örmény helységek metropolisza: Szamosújvár, mely város önérzettel elmondhatja a 'Fóti dal' halhatatlan költőjével, Vörösmarty Mihálllyal:

Vér, veríték, vagy halál az,
Mit kíván (a haza)
Áldozatként rakjuk azt le
Zsámolyán,
Hogy mondhassuk csend s viharban:
Szent hazánk!
Megfizettük mind, mivel csak
Tartozánk."

(Elhangzott Kolozsváron, március 11-én,
a Március idusát idéző ünnepségen.)

Dávid Csaba

A Szózat igaza

El kell mesélnem valamit, mert az EÖGYKE lapjának, a Füzeteknek mottója Vörösmarty-idézet a címoldalon.

Az emlékmű lábánál felhalmozódtak a koszorúk és csokrok: a kerületben működő minden párt és számos polgári szervezet virágai. Végezetül illendően álltunk és énekeltük: "...*Hazádnak rendületlenül légy híve, ó, magyar!*"

S akkor középén, ahol tíz méteres körben, a Honvéd-emlékmű körül szabad volt a tér, megjelent egy kb. 70 és egy nála magasabb, mondjuk 90 centiméteres gyermek. Szándékosan nem a becsülhető kort, hanem a termetet írom, hiszen a magasra nőtt fiatal és idősebb felnőttek között, a szabad tér közepén, a Szózat hangjai alatt ez a két kicsi bóklászott. Tétován, aztán felbátorodva. Az idősebb kezében pálcára kötözött piros-fehér-zöld, bizonyosan szülei mondták, hogy "*menj, tűzd oda!*"

Végülis, mintha mi mindannyian, polgármesterestül, képviselőstül, hangszórostul csak azért gyűltünk